

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 58
від 17 лютого 2021 року

Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України
щодо розширення освітніх пільг для дітей медичних працівників, які
померли внаслідок захворювання коронавірусною хворобою
(COVID-19) під час виконання професійних обов’язків”
(реєстр. № 4374 від 13.11.2020)

Комітет з питань освіти, науки та інновацій є головним з опрацювання проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення освітніх пільг для дітей медичних працівників, які померли внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов’язків” (реєстр. № 4374 від 13.11.2020), внесеного народними депутатами України Батенком Т.І., Міньком С.А., Дубневичем Я.В. та іншими народними депутатами України.

У законопроекті шляхом внесення змін до законів України “Про вищу освіту” та “Про фахову передвищу освіту” пропонується поширити пільги у вигляді державної цільової підтримки для здобуття вищої та фахової передвищої освіти на дітей визначеної в проекті категорії медичних працівників.

Як зазначається у п. 2 пояснювальної записки до законопроекту, метою його прийняття є “законодавче врегулювання питання розширення освітніх пільг для дітей медичних працівників, які померли внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов’язків”.

Головне науково-експертне управління, розглянувши цей законопроект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту наступні зауваження.

У законопроекті пропонується розширити перелік осіб, які мають право на державну цільову підтримку для здобуття вищої та фахової передвищої освіти в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Зокрема, до таких осіб пропонується віднести дітей “*медичних працівників закладів охорони здоров’я, наукових установ та залучених до боротьби з коронавірусною хворобою (COVID-19) закладами охорони здоров’я студентів-медиків старших курсів (5 і*

б курс) та інтернів, допущених до роботи відповідно до вимог статті 24 Кодексу законів про працю України, один із батьків яких помер (або обоє батьків яких померли) внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов'язків”.

Фахівці Головного науково-експертного управління звертають увагу, що у п. 5 пояснювальної записки до законопроекту зазначається, що проект Закону на момент внесення не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України, що не повною мірою відповідає дійсності, з огляду на те, що у ньому передбачається розширити державну цільову підтримку для здобуття вищої та фахової передвищої освіти для зазначеної категорії осіб. Варто зауважити, що відповідна державна цільова підтримка надається у вигляді: *повної або часткової оплати навчання за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів; пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти; соціальної стипендії; безоплатного забезпечення підручниками; безоплатного доступу до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах; безоплатного проживання в гуртожитку; інших заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України (ч. 15 ст. 44 Закону України “Про вищу освіту” та ч. 11 ст. 43 Закону України “Про фахову передвищу освіту”).*

Відповідно до вимог ст. 27 Бюджетного кодексу України та ч. 3 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України у разі внесення законопроекту, проекту іншого акта, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Разом з тим, відповідна інформація відсутня в супровідних документах до законопроекту.

Крім того, необхідно зауважити, що законопроект потребує редакційного доопрацювання, зокрема, необхідно узгодити термінологію доповнень до законів України “Про вищу освіту” та “Про фахову передвищу освіту”, в яких одночасно вживаються терміни “коронавірусна хвороба” та “коронавірусна хвороба”.

Комітет з питань бюджету звертає увагу, що згідно з пояснювальною запискою законопроект на момент внесення не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України, в подальшому на його реалізацію можуть бути спрямовані кошти з Державного бюджету України на відповідний рік, отримані від частини прибутку Національного банку України, яка зараховується до державного бюджету, а також від частини чистого прибутку державних підприємств, що вилучатиметься до державного бюджету. Натомість варто зауважити, що таке пояснення не узгоджується з положеннями частини другої статі 13 Бюджетного кодексу України, згідно з якою видатки загального фонду бюджету здійснюються за рахунок надходжень загального фонду (тобто, без визначення цільового спрямування тих чи інших надходжень).

Відтак, всупереч вимогам частини третьої статі 91 Регламенту Верховної Ради України та частини першої статі 27 Бюджетного кодексу України суб'єктом права законодавчої ініціативи до законопроекту не надано належного фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та

пропозицій змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

За результатами розгляду Комітет ухвалив рішення, що проект про внесення змін до деяких законів України щодо розширення освітніх пільг для дітей медичних працівників, які померли внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов'язків (реєстр. № 4374 від 13.11.2020) має вплив на показники бюджетів (призведе до збільшення видатків державного та місцевих бюджетів). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року – не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Міністерство фінансів України у своєму висновку звертає увагу, що реалізація проекту акта потребуватиме додаткових видатків державного та місцевих бюджетів.

Фахівці Міністерства фінансів України звертають увагу, що прийняття цього законопроекту впливатиме на виконання Закону України про Державний бюджет України уже в поточному бюджетному періоді, оскільки він набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Визначити обсяг додаткових видатків неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних даних (щодо кількості здобувачів освіти, яким буде надаватися державна цільова підтримка для здобуття вищої та фахової передвищої освіти).

Зазначений проект Закону України не узгоджується з положеннями Бюджетного кодексу України. Відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу України Закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим. Суб'єктом законодавчої ініціативи в порушення вимог статті 27 Бюджетного кодексу України не подано фінансово-економічне обґрунтування з відповідними розрахунками та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Відтак, у зв'язку з відсутністю необхідних фінансово-економічних розрахунків до законопроекту Міністерство фінансів України не має можливості оцінити його вплив на показники державного та місцевих бюджетів та прийняти рішення про доцільність його впровадження.

Міністерство освіти і науки України, підтримуючи заходи в частині розширення можливостей для здобуття фахової передвищої та вищої освіти для дітей медичних працівників, які загинули внаслідок ускладнень від коронавірусної хвороби, водночас, пропонує визначити категорію осіб, на яких поширюються запропоновані заходи, таким чином:

“дітям медичних працівників, студентів-медиків, інтернів, один із батьків яких помер внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов’язків”.

Національна академія педагогічних наук України вважає зазначений законопроект прийнятним.

Міністерством соціальної політики України підтримується зазначений законопроект за умови його доопрацювання.

Зокрема, Міністерство соціальної політики вважає, що доцільно поширити право на отримання такої державної цільової підтримки також на дітей, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту, та передбачити відповідні зміни до Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”.

Міністерство охорони здоров’я України не має пропозицій та зауважень до зазначеного законопроекту.

Підкомітет з питань вищої освіти, розглянувши 15 лютого 2021 року зазначений законопроект та враховуючи пропозиції Головного науково-експертного управління, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров’я України, рекомендує повернути його суб’єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Враховуючи вищезазначене, **Комітет з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення освітніх пільг для дітей медичних працівників, які померли внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) під час виконання професійних обов’язків” (реєстр.№ 4374 від 13.11.2020), внесений народними депутатами України Батенком Т.І., Міньком С.А., Дубневичем Я.В. та іншими народними депутатами України, повернути суб’єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити народного депутата України, Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій С.В. Бабака.

Голова Комітету

С.В. Бабак